
1964 spoorweg-jubileumzegels Cas Oorthuys

Ter gelegenheid van het 125-jarig jubileum van de Nederlandse Spoorwegen brengt PTT in 1964 twee speciale postzegels uit. Beide zegels zijn naar ontwerp van fotograaf Cas Oorthuys. De zegel van 15 cent toont de lichtsignalen van een moderne stationsbeveiliging. Op de zegel van 40 cent heeft Oorthuys een elektrisch treinstel type 1964 geplaatst.

Naast de landsaanduiding en het waardecijfer staat op allebei de zegels de tekst "125 jaar Spoorwegen" vermeld.

EIGENSCHAPPEN

techniek rasterdiepdruk
afmeting 2,5 x 3,6 x 2,5
type gelatine-dextrine gom
druk Kon. Joh. Enschedé Security Print, Haarlem
waarde 15 cent
in gebruik vanaf 1964 tot 1965
oplage 29.250.500

CAS OORTHUYS

Cas Oorthuys wordt in 1908 in Leiden geboren. In eerste instantie wil hij architect worden en volgt hiervoor de nodige opleidingen. Tijdens zijn studie wordt Oorthuys echter gegrepen door de fotografie. Na een kortstondige carrière als bouwkundig tekenaar begint Oorthuys samen met de schilder Jo Voskuil in 1932 het reclamebureau OV 20, waar hij als grafisch ontwerper en fotograaf werkzaam is.

Vanaf 1935 richt Oorthuys zich volledig op de fotografie, maar blijft daarbij nauw betrokken bij de vormgeving van de publicatie van zijn foto's. Zijn eerste foto's laten een Nederland zien van armoede, werkloosheid en politiegeweld. Naast deze foto's met een communistische insteek maakt Oorthuys ook foto's in de trant van de nieuwe fotografie.

De fotografie van Oorthuys is van grote invloed geweest op de ontwikkeling van de documentaire fotografie en de beeldvorming van de arbeiderscultuur in Nederland. Oorthuys overlijdt op 22 juli 1975.

SCHETSEN

Karel Schuurman volgt in 1963 De Moor op als esthetisch adviseur. Schuurman heeft een brede en internationale kijk op vormgeving en beeldende kunst en onder zijn bewind wordt het beeld van de Nederlandse postzegels verrassender. Daarbij weerspiegelen de ontwerpen steeds meer de stromingen die zich in de grafische vormgeving en in de beeldende kunst voordoen. Deze lijn wordt in versterkte mate doorgezet door Hein van Haaren, die Schuurman na diens overlijden in 1966 opvolgt.

Na het aantreden van Karel Schuurman vinden er grote veranderingen plaats in het functioneren van het DEV. Schuurman geeft met zijn belangstelling voor moderne kunst een nieuw inhoudelijke richting aan het vormgevingsbeleid van de PTT. Hierin wil Schuurman afwijken van de begaande wegen en meer ruimte creëren voor vernieuwende ontwerpen.

In het begin van de jaren zestig komen de eerste 'moderne' postzegels uit, naar ontwerpen van vormgevers als Otto Treumann, Wim Crouwel en de fotograaf Cor van Weele.

De nieuwe richting die Schuurman ingaat, wordt ook na zijn aftreden door zijn opvolger Hein van Haaren voortgezet. Van Haaren wil hierbij Van Royens gedachtegoed van 'esthetische opvoeding' in gewijzigde vorm terugbrengen. Zo wil hij dat de vormgeving niet op een makkelijke manier valt te interpreteren, maar dat de aanschouwer moeite moet doen om het te begrijpen en waarderen. Op dergelijke wijze hoopt hij de mens te verrijken. De insteek van Van Haaren geeft het vormgevingsbeleid van de PTT meer dan ooit een maatschappelijk belang.

In de jaren zestig van de twintigste eeuw verzet PTT zich tegen het lage posttarief voor nieuwsbladen. Deze 'gecamoufleerde subsidie' is een grote kostenpost en komt niet alleen ten goede aan 'culturele' uitingen waarvoor ze is bedoeld.

In de periode van 1960 tot 1970 kampt de PTT met dezelfde problemen als in de voorgaande tien jaar. De arbeidskrachten zijn schaars en de lonen hoog. Het exploitatiesaldo is meestal negatief.

Een van de ontwikkelingen die de PTT in de jaren zestig reden tot zorg geeft, is het aanbod van nieuwsbladen en drukwerk dat elk jaar fors toeneemt. De tarieven voor deze soorten postverkeer liggen namelijk om culturele en maatschappelijke redenen vanouds beneden de kostprijs. Zonder dat zij die redenen wil aanvechten, stelt de post steeds dringender de vraag of zij de aangewezen instantie is om het verschil bij te leggen. Begin 1966 schrijft de bedrijfsleiding nog eens dat 'de gecamoufleerde subsidie' die PTT geeft, op termijn moet verdwijnen. Kranten maken nog geen zevende deel uit van wat tegen het lage nieuwsbladtarief wordt vervoerd: bijna de helft bestaat uit ontspanningslectuur en dergelijke. Hoewel dit tarief bij de volgende tariefsverhogingen ongeveer wordt verdubbeld, blijft de post op dit vervoer zo'n 30 miljoen gulden per jaar toeleggen.

In de jaren zestig van de twintigste eeuw verzet PTT zich tegen het lage posttarief voor nieuwsbladen. Deze 'gecamoufleerde subsidie' is een grote kostenpost en komt niet alleen ten goede aan 'culturele' uitingen waarvoor ze is bedoeld.

bron: www.iconenvandepost.nl

© TNT Post